

Prefață

Propunere de Politică Publică

Un proiect este viu doar dacă lasă în urma sa întrebări, dorințe, amintiri, așteptări și multă nevoie de cunoaștere.

Aceasta din urmă am putea considera a fi principalul motor care a susținut marele angrenaj de activități, multă muncă, repetiții și formule de adaptare.

Aproape cu fiecare grup de copii activitatea de consiliere începea cu următoarea poveste:

*"Niște elevi au scăpat o cutie goală de Coca-Cola sub bănci.
Evident că nimeni nu s-a aplecat s-o ridice. S-a aplecat profesorul, ei au zâmbit și, înainte de-a o arunca la coș, i-a provocat la o discuție.
Avem două cutii de Coca-Cola. Una e plină și alta e goală.
-Dacă bat cu degetul în ele care sună mai tare ?
-Cea goală, au răspuns corect elevii după ce au auzit zgomotul ciudat al acesteia.
-Dacă le dau câte un bobâmac ușor, dacă suflu cât pot înspre ele, care cutie pică ?
-Tot cea goală, spun ei în timp ce văd experimentul.
Apoi a luat cutia goală în mână și a strâns-o.
-Care se turtește ?
-Cutia goală, au răspuns la unison.
Le-a spus de ce majoritatea tinerilor sunt gălăgioși. De ce țipă în tramvaie, în autobuze, în parcuri și pe holurile școlii. De ce țipă la profesori, la părinți sau pe... facebook.
Le-a spus și de ce unii adulți urlă la neveste deși sunt la un pas de ele, se rățoiesc la bătrâna ce intră-n față la rând la pâine, amenință șoferița ce-a intrat aiurea-n intersecție, blesteamă copiii... Pentru că sunt goi !
Butoaiele goale fac mare gălăgie. Zornăie. Hodorogesc. Imediat cum le atingi se duc de colo-colo. Pierd echilibrul. Se clatină ca Hopa-Mitică. Și când cad, se fac zob. Cele pline nu se clintesc din loc. Și rămân mute, chiar dacă le lovești.
În viața de "butoi gol" orice vântuleț ne dărâmă. Cum vine puțin încercarea ajungem jos. Tăvăliți. Stresați. Bulversați. Făcuți grămadă. Iar dacă cumva ne strânge menghina vieții ne mototolim. Ne turtim. Dacă suntem plini însă, rămânem în picioare.
Da, plini de bunătate, înțelegere, responsabilitate, bun simț, cultură, empatie, grijă...*

Așa am încercat a așeza în mintea fiecărui copil un sens din ce în ce mai firesc a ceea ce ar trebui să însemne ȘCOALA. Am încercat a răspunde unei întrebări care apare, din păcate, din ce în ce mai des în mintea tinerilor elevi: "de ce să merg la școală, ce rost mai are să învăț când..." de aici pornind un lung șir de exemple non-educative de care sunt înconjurați în societate.

Propunerea noastră de Politică publică nu are ca si obiectiv rezolvarea spectaculoasă a problemelor din sistemul educațional și social, ci a așezarea pe făgașul normal, util a actului educațional, a unor mecanisme logice, suport, în vederea pregătirii tinerilor de a redescoperi sensuri, de a redescoperi mândria de a face parte dintr-un colectiv,

INTEGRARE SUSTENABILĂ SOCIALĂ ȘI EDUCAȚIONALĂ PRIN ACTIVITĂȚI SPORTIVE - PNP001

de a înțelege că orice schimbare începe mai întâi cu cel implicat. La baza propunerilor din acest document stă consolidarea și susținerea dorinței de a învăța.

Perioada de sustenabilitate a proiectului ne va ajuta a înțelege și mai bine cât de profundă a fost schimbarea generată de munca noastră colectivă și unde ar mai trebui intervenit pentru a păstra rezultatele dobândite.

Dacă un elev s-a transformat "într-o cutie plină" el va rezista, va genera schimbare și va fi dovada vie a acesteia. Căci, după cum spunea un mare fizician și om de cultură - "Educația este ceea ce rămâne după ce ai uitat tot ce ai învățat în școală" – Albert Einstein.

Am vrut să demonstrăm și sperăm că am și reușit că, școala nu este numai despre materii, predare, notare, promovare, școala este un tărâm al descoperirilor, chiar și de sine, al pregătirii pentru viața de adult, al cunoașterii și înțelegerii de sensuri, nu al memorării, al speranței în reușita proprie și colectivă, nu al piedicilor presetate social. **Am vrut să arătăm că școala poate fi acest loc pentru toți și pentru fiecare copil.**

De asemenea, școala trebuie înțeleasă nu ca un parteneriat juridic, contractual ci ca un parteneriat fin al elevilor, profesorilor și părinților într-un unic scop educativ, la modul cel mai complex posibil. **Școala este o comunitate bazată pe valori, fapt trecut cu vederea în majoritatea situațiilor educaționale.** "Nu contează pe cine ai în față, contează cine îți este alături" de aceea sensul educației trebuie să fie acela de împărtășii experiența unora către cei ce au nevoie și nu este exclusiv unidirecțională. Trebuie să pornim corect la acest demers și să acceptăm cu toții, copiii și adulții, nevoia de îmbunătățire personală și colectivă.

De aceea, plecând de la parametri impuși ai unei structuri de natura Politicii publice, am schițat contextul, nevoia, greutățile și soluțiile propuse de proiectul nostru în plan formal organizatoric.

DI prof. univ. dr. Florin Pelin – Rector, UNEFS București

Dna Felicia Stroe - Consilier al Secretarului de Stat pentru învățământ preuniversitar din Ministerul Educației

DI prof. univ. dr. Gabriel Iulian Ghițescu – Coordonator proiect

Dna Monica Munteanu - Asistent Proiect

Dna Diana Pasat – Expert, Implementare și Monitorizare

DI Robert Șerban - Expert, responsabil Politică publică

Propunere de politică publică

De la: Conducător instituție: Prof. Dr. Florin PELIN, Rector
Numele instituției: UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT DIN BUCUREȘTI (UNEFIS)

Avizator/i Conducător instituție:
Numele instituției

<i>Titlul propunerii de politică publică</i>	Program alternativ de consiliere, motivare și retenție în școală a elevilor din învățământul preuniversitar
<i>Departament inițiator</i>	Proiect "Integrare Sustenabilă Socială și Educațională prin Activități Sportive", cod PNP001
<i>Persoane responsabile și date de contact</i>	Prof. Dr. Gabriel Iulian GHÎTESCU 0722.629.788 gabighitescu@yahoo.com
<i>Stadiu (anunțare, avizare, primă lectură etc.)</i>	

Secțiunea 1

Argumente pentru inițierea propunerii de politică publică

- *Care este problema care necesită acțiunea Guvernului?*

Principala provocare abordată este părăsirea timpurie a școlii în rândul copiilor, fenomen care conduce în mod direct la excluziune socială și are impact atât la nivel individual cât și la nivelul întregii comunități. În mod special ne vom adresa către două provocări specifice:

- rata mare a absenteismului, care poate conduce ușor la abandon școlar și care se manifestă fie prin lipsa completă a elevului de la orele de curs sau, printr-o participare pasivă, neimplicativă la orele de curs, care generează așa numitul absenteism funcțional, fenomen aflat într-o creștere accelerată în școli
- nivelul scăzut al transferului sustenabil de la ISCED 2 la ISCED 3 care adesea, nu se cuantifică la începutul clasei a IX-a, ci într-un interval de timp când, deși elevii sunt înscriși în forme de învățământ superioare gimnaziului, aceștia părăsesc instituțiile înderptându-se spre forme de activitate profesională necalificate sau extrem de redus calificate, fapt care reduce întreg procesul educațional formal ca și consistență și relevanță în viața lor.

INTEGRARE SUSTENABILĂ SOCIALĂ ȘI EDUCAȚIONALĂ PRIN ACTIVITĂȚI SPORTIVE - PNP001

Sistemul în sine, facilitează o frecvență școlară formală, pe hârtie, până la clasa a X-a. Astfel, abandonul școlar reprezintă „părăsirea sistemului de educație înainte de absolvirea unuia dintre nivelurile acesteia” sau „ieșirea din școală în general, indiferent de nivel, fără obținerea diplomei care să ateste finalizarea studiilor”. Ambele forme de abandon școlar – în timpul anului școlar sau la transferul ISCED 2-3 – reprezintă probleme sociale serioase și sunt privite ca și prioritate națională pentru a le scădea nivelul și impactul la nivelul întregii comunități.

Prezenta propunere de politică publică privind reducerea abandonului școlar formal și informal vine ca urmare a implementării proiectului ”Integrare socială și educațională sustenabilă prin activități sportive”.

Propunerea are în vedere, prin reunirea observațiilor și a părerilor unor actori implicați direct în procesul educațional, precum elevi, profesori, părinți și instituții publice locale și centrale (Inspectorate, Consilii locale, Ministere etc), formularea unor soluții integrate atât pentru fiecare școală implicată în proiect cât și pentru alte școli din sistemul educațional public. Propunerea are la bază un model de intervenție integrată care dovedește că o integrare reală a copiilor vulnerabili într-un sistem educațional incluziv, centrat pe ideea de comunitate, asigură nu doar o participare formală ci o participare sustenabilă la actul educațional și o susținere coerentă a potențialului individual de dezvoltare, pe termen mediu și lung.

Proiectul ne-a ajutat să avem o imagine clară a situației din școlile în care s-a derulat, a problemelor zilnice cu care se confruntă elevii, părinții și profesorii, putând constitui bază de evaluare, având o acoperire reprezentativă - operând în 58 de școli, la nivelul tuturor regiunilor de dezvoltare, colaborând cu 27 de Inspectorate din cele 42 existente.

Problema abordată este scăderea accelerată a incluziunii educaționale a copiilor, mai cu seamă a celor cu diverse vulnerabilități, fenomen care conduce la creșterea absenteismului funcțional și la scăderea transferului sustenabil ISCED 3. Aceste două direcții conduc la un număr în creștere accelerată de copii care finalizează clasa a VIII-a fără a atinge un nivel minim de cunoștințe, deprinderi și abilități. Propunerea noastră atrage atenția și asupra faptului că aceste direcții sunt generate și generează la rândul lor deplasarea rolului școlii în comunitate către zone marginale.

Zilnic, profesorii se confruntă cu provocările procesului educativ într-o societate în continuă schimbare, în fața unor elevi pentru care motivația procesului educativ se pierde în vârtoarea dificultăților financiare și sociale greu de depășit și a priorităților parentale care nu întotdeauna aleg educația în favoarea ajutorului în gospodărie.

De asemenea, o parte importantă a acestor provocări provine din prezența din ce în ce mai numeroasă a copiilor cu CES care învață în mare parte în școlile de masă și care ridică probleme de gestionare a procesului educativ echitabil pentru toți elevii.

Proiectul a demonstrat că doar prin implicarea tuturor actorilor din comunitățile locale, doar printr-un efort conjugat al acestora pe baza unei metodologii alternative suport, de lucru informal cu copiii, este posibilă o intervenție eficientă, calitativă, care să schimbe viziunea elevilor și a părinților și să crească motivația acestora de a frecvența în mod constant, permanent, instituțiile de învățământ.

INTEGRARE SUSTENABILĂ SOCIALĂ ȘI EDUCAȚIONALĂ PRIN ACTIVITĂȚI SPORTIVE - PNP001

- *Care sunt cauzele și efectele problemei?*

Fenomenul este unul gradual iar măsurătorile reale sunt foarte dificile datorită presiunii extrem de mari care se pune pe sistemul de notare al absențelor, pe de o parte din partea legislației cu privire la acordarea unor forme diferite de sprijin material de ordin social și, pe de altă parte, din partea sistemului de evaluare educațional.

Cauzele fenomenului părăsirii timpurii a școlii sunt multiple, determinante fiind:

- Detașarea de mediul educațional la nivel de familie pe fondul unei lipse de perspectivă legată de viitorul copiilor
- Lipsa unui mediu suportiv cu privire la nevoile individuale ale copiilor vulnerabili, legate de progresul real în actul educațional: lipsa implicării pe fondul absenței părinților (plecați în străinătate sau prezenți însă total neimplicați), lipsa suportului pe fondul unui mediu școlar neinclusiv, lipsa suportului pe fondul incapacității de a identifica și aborda nevoile copilului
- Infrastructura educațională precară. Proiectul nostru a demonstrat prin cele 3 studii dar și prin interacțiunile individuale avute cu peste 3000 copii și peste 1000 părinți faptul că dotările și activitățile extracurriculare derulate la nivel de școală au un rol covârșitor în atragerea, implicarea și susținerea copiilor în școală.
- situația financiară precară a unei anumite părți a populației
- inadaptarea la forma, felul sau nivelul activităților școlare
- lipsa tehnologiilor care fac parte din activitatea zilnică (calculatoare, programe de editare etc) și a tehnologiilor și dispozitivelor ajutătoare în procesul de învățământ. Deși s-au făcut eforturi uriașe, materiale și de logistică, există în continuare mari discrepanțe între mediul rural și cel urban și, chiar dacă la

INTEGRARE SUSTENABILĂ SOCIALĂ ȘI EDUCAȚIONALĂ PRIN ACTIVITĂȚI SPORTIVE - PNP001

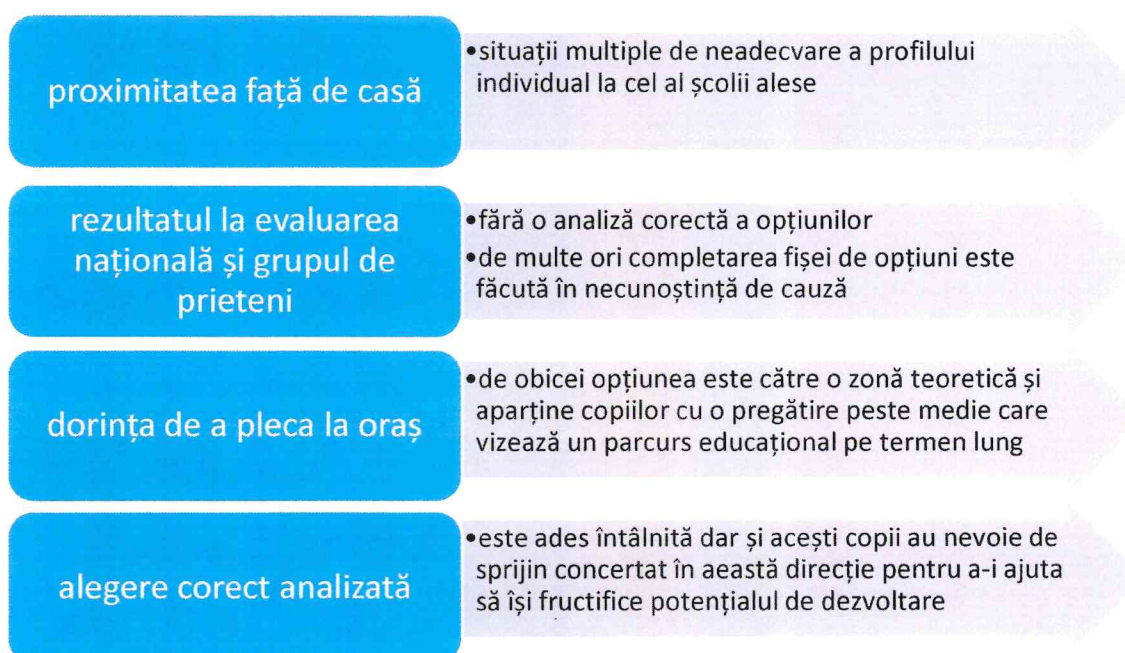
nivelul școlilor acestea au cunoscut mari progrese, procesele de implementare și mentenanță mai au nevoie de mult suport. Nu în ultimul rând, există discrepanțe majore între posibilitățile școlilor și cele personale, familiale pe acest capitol

- insuficiența sprijinului oferit
- lipsa transportului adaptat la nevoia fiecărei comunități, sau lipsa predictibilității și coerenței acestuia, fiind profund influențat de decizii naționale sau locale administrative
- slabă conștientizare a familiei cu privire la importanța dezvoltării potențialului tinerilor în viitorul lor de persoane adulte – adesea copiii fiind a doua sau a treia generație de asistați sociali

Alte cauze mai pot fi:

- probleme personale, de sănătate sau emoționale
- problemele cu mediul școlar sau disciplinele de studiu, precum și
- relația cu cadrele didactice și cu alți elevi (aici integrăm și copiii cu CES, mai ales cei din instituțiile de masă, care prin complexitatea nevoilor lor implică majoritatea problematice expuse și pentru care actul educațional în școlile de masă nu este încă corect și coerent definit)

În general, fenomenul este rezultatul unui proces progresiv și cumulativ de pierdere a motivației și scădere a implicării. Un aspect important care merită menționat este că adesea părăsirea școlii apare la nivelul ISCED 3 – clasa IX când un număr semnificativ de copii care au trecut în ISCED 2 prin absenteismul funcțional nu mai prezintă nici un interes pentru școală și nici nu mai fac față. La acest aspect contribuie și alegerea formei de educație ISCED 3 pe criterii total neadecvate potențialului de dezvoltare individuală. Tot din interacțiunile la nivel de proiect putem spune că, criteriile pe baza cărora se alege forma de învățământ ISCED 3 sunt:

INTEGRARE SUSTENABILĂ SOCIALĂ ȘI EDUCAȚIONALĂ PRIN ACTIVITĂȚI SPORTIVE - PNP001

Efectele pe termen lung ale părăsirii timpurii a școlii se pot observa și cuantifica în mod direct prin:

- rata crescută a șomajului, în general de lungă durată
- excluziunea socială perpetuată de la o generație la alta
- sărăcia și stare proastă a sănătății fără posibilitatea de remediere fără costuri umane și financiare greu de suportat de către orice comunitate

Fenomenul în complexitatea sa, are implicații sociale și economice deosebit de importante, fiind un factor major în excluziunea socială ulterioară în viața membrilor comunității.

Persoanele care părăsesc timpuriu școala sunt predispuse la șomaj sau la venituri salariale mai mici, sau neimpozabile față de persoanele care finalizează cel puțin studiile de nivel mediu. Piața forței de muncă este dominată de organizații și companii care caută cu precădere, persoane calificate sau pe care le pot califica cu ușurință, iar tinerii care au abandonat școala nu se încadrează în niciuna din aceste categorii, accesul lor la locurile de muncă devenind tot mai limitat. Amploarea fenomenului de părăsire timpurie a școlii în România oglindește faptul că mulți tineri din rândul populației școlare părăsesc sistemul de învățământ fără a fi dobândit abilitățile și cunoștințele solicitate pe piața muncii. Regăsindu-se în incapacitatea de a se angaja, mulți tineri dispar de pe piața muncii, ceea ce determină scăderea contribuției acestora la creșterea economică a țării. Aceste schimbări în piața muncii conduc la probleme sociale și economice locale, regionale și chiar naționale, generând o serie de costuri publice și sociale prin reducerea veniturilor, reducerea creșterii economice, reducerea veniturilor fiscale și creșterea costurilor pentru serviciile publice precum sunt cele din sănătate, justiție (prin creșterea infracționalității) și plata ajutoarelor sociale. În contextul scăderii populației, părăsirea timpurie a școlii va afecta negativ în viitor dezvoltarea economică și socială a României. Astfel, putem concluziona ca abandonul școlar timpuriu este o problema economică și socială de importanță națională datorită problemelor pe care le generează: lipsa forței de muncă, șomaj, coeziune socială defectuoasă, sărăcie și lipsa competitivității economice per ansamblu.

- *Prezentarea datelor statistice care susțin definirea problemei.*

Înainte de prezentarea datelor statistice oficiale revenim cu o precizare esențială cu privire la aceste date. Fenomenul de absenteism funcțional și absenteism are o amploare mult mai mare însă sistemul de măsurare actual nu permite înregistrarea acestora. Printre propunerile cuprinse în acest document credem că elaborarea unui sistem de măsurare a participării școlare care să permită o evidență reală a acestor copii este o nevoie stringentă. Actualul sistem deși matematic este coerent nu este aplicat pe o scară extrem de largă datorită presiunilor de ordin social, financiar și de evaluare sistemică ce sunt puse pe el. Propunerea ar fi de crearea a unui sistem alternativ, axat pe aspecte calitative, care să permită doar școlilor să aibă o oglindă reală a participării școlare și pe care să se poată baza instrumentele de intervenție centrale, locale și mai ales comunitare.

INTEGRARE SUSTENABILĂ SOCIALĂ ȘI EDUCAȚIONALĂ PRIN ACTIVITĂȚI SPORTIVE - PNP001

În 2022, peste 15,5% dintre cei cu vârsta cuprinsă între 18 și 24 de ani au terminat cel mult clasa a VIII-a și nu și-au continuat studiile obligatorii ISCED 3.

În perioada 2012-2021, rata indicatorului privind abandonul școlar a scăzut de la 17.8% în 2012, la 15.3% în 2021, urmata de o creștere la 15,6% în 2022. Însă obiectivul propus în Strategia privind reducerea părăsirii timpurii a școlii în România nu a fost atins, acela de a înregistra valoarea de 11.3% în 2020; ea a fost de 15,6%, ținta mediei europene fiind de 9.9% în 2020 și 9,7% în 2021.

Cu alte cuvinte, dintr-o clasă cu 25 de copii, aproximativ 4 dintre ei renunță la școală până la clasa a VIII-a sau imediat după finalizarea ei.

În ceea ce privește învățământul primar și gimnazial, în anul școlar 2020-2021, rata abandonului școlar a scăzut ușor în comparație cu anul școlar anterior. La nivel general, 1,2% dintre elevii de nivel primar și gimnazial (18,4 mii de elevi) au abandonat școala.

Rata abandonului în licee și învățământ profesional a crescut la 2,1%, în anul școlar 2021-2022, de la 1,7% cu un an înainte, potrivit datelor Institutului Național de Statistică (INS). Au rămas similare ratele de 1,3% în învățământul primar, respectiv 1% în învățământul gimnazial.

În anul școlar 2021-2022, rata de cuprindere în învățământul primar și gimnazial a crescut ușor ajungând la 88,4%. Mediul rural continuă să rămână defavorizat în privința ratei brute de cuprindere, în special la nivelul învățământului gimnazial, unde diferențele între rural și urban ajung la valori de peste 28 puncte procentuale (72,7% rural și 101,4% urban).

Elevii de 15 ani din țara noastră se află pe ultimele locuri din Uniunea Europeană în ce privește competențele la citit, matematică și științe (conform testelor PISA); dintre aceștia, 44% sunt definiți ca analfabeți funcționali.

La nivelul anului 2022, s-a estimat că numărul copiilor cu CES este de peste 100 000, dintre care 77 000 în cadrul școlilor de masă, iar cca 26 000 în școli speciale și aici facem referire la cei care au fost evaluați de către organismele în drept, însă numărul acestora se poate chiar dubla dacă luăm în considerare numărul mare de copii care din motive diferite nu au fost încă evaluați și diagnosticați. Motivele țin fie de familie (rușinea de a fi considerați diferiți, chiar inferiori, incapacitatea de a înțelege beneficiile pentru copil ale diagnosticării și posibilitatea remedierii, nivel de venituri invocat a fi o piedică pentru a întreprinde orice demers de evaluare etc), fie instituționale (împovărarea sistemului social).

Această situație este cauzată și de alți factori multipli care persistă:

- 41,5% dintre copiii (vârsta sub 18 ani) din România erau expuși în 2021 riscului de sărăcie și excluziune socială;
- implicarea punctuală, țintită, a comunității locale, inclusiv a agenților economici locali și a ONG-urilor este încă scăzută;
- discriminarea și bullying-ul sunt încă la un nivel ridicat cu precădere în comunitățile rurale;
- cheltuielile cu educația rămân printre cele mai scăzute din UE, în special în învățământul preșcolar, primar și gimnazial care are un rol decisiv în a preveni

INTEGRARE SUSTENABILĂ SOCIALĂ ȘI EDUCAȚIONALĂ PRIN ACTIVITĂȚI SPORTIVE - PNP001

părăsirea timpurie a școlii și a asigura egalitatea de șanse, reducând inechitățile sociale ulterior în viață;

- capacitatea cadrelor didactice de a aplica o abordare centrată pe elevi nu este dezvoltată și susținută suficient;
- decalajele dintre mediul rural și cel urban persistă în România, iar grupurile vulnerabile continuă să aibă un acces limitat la un învățământ de calitate și favorabil incluziunii;
- nivelul ridicat de sărăcie este asociat cu gradul redus de educație, cu șomajul și cu transmiterea sărăciei într-o mare măsură de la o generație la alta;
- proporția copiilor care trăiesc în sărăcie sau exclusiune socială este una dintre cele mai ridicate din UE;
- situația socio-economică a familiei afectează în mod semnificativ performanțele elevilor, descurajând îmbunătățirea și dezvoltarea semnificativă și durabilă pe termen lung;
- legislație încă dinamică, instabilă, insuficient adaptată și integrativă referitoare la abordarea copiilor cu CES, mai ales în școlile de masă ceea ce conduce la o intervenție punctuală decisă la nivel local în funcție de resursele existente (uneori chiar de unitate de învățământ). Există un număr în creștere de copii cu CES care nu beneficiază de o educație pe măsura nevoilor lor și care nu au certificat de orientare școlară și nici măsuri de sprijin. Totodată este imperativă stabilirea unor metode alternative de evaluare a copiilor cu CES încadrați în școlile de masă, pentru a preveni renunțarea la școală din partea acestora.

- *Ce grupuri sunt afectate și în ce măsură?*

În România, părăsirea timpurie a școlii predomină mai ales în zonele în care populația trăiește încă la un nivel de sărăcie profundă, în rândul anumitor grupuri aflate în situație de risc (în special tineri din comunitățile rurale), tineri provenind din familii monoparentale sau cu unul sau ambii părinți plecați la muncă în străinătate, familii cu venituri modeste, romi și alte minorități și elevi care au repetat cel puțin un an sau care, deși nu au abandonat în mod formal, oficial, școala, au renunțat să o mai frecventeze, încadrându-se în fenomenul de abandon informal și deseori neregăsinde-se în statistici.

În învățământul gimnazial, rata de abandon a fost cu 20% mai mare în școlile din mediul rural decât în cele din mediul urban. Elevii săraci rămân în urma celor cu posibilități financiare mai mari, iar accesul lor la învățământul liceal și ulterior la piața muncii este limitat. Elevii de etnie romă și cu precădere fetele din această etnie, prezintă un risc crescut de abandon școlar din cauza tradițiilor culturale, a condițiilor precare de trai și a sărăciei. Elevii cu cerințe educaționale speciale sunt și ei în situația de risc de părăsire timpurie a școlii datorită imposibilității frecvente de a urma o curriculum adaptată și a avea un număr adecvat de ore suplimentare cu un profesor de sprijin; la acestea se adaugă și faptul că elevii cu CES întâmpină dificultăți de integrare în colectivele școlare, de multe ori ei fiind marginalizați sau supuși fenomenului de bulliyng. Ratele de repetenție sunt mari în România mai ales în rândul băieților și al elevilor din mediul rural din școlile din învățământul gimnazial. Datorită situației financiare și a sărăciei, se remarcă demotivarea elevilor cu performanțe scăzute, care

INTEGRARE SUSTENABILĂ SOCIALĂ ȘI EDUCAȚIONALĂ PRIN ACTIVITĂȚI SPORTIVE - PNP001

se confruntă cu un risc mai mare de a abandona școala, acest fapt contribuind ulterior, la creșterea procentului de șomeri.

- *Ce implicații ar putea avea lipsa de acțiune guvernamentală în domeniu?*

În lipsa unei implicări puternice din partea actorilor guvernamentali și sociali, fenomenul de părăsire timpurie a școlii se va accentua, iar cercul vicios în care lipsa educației duce la slăbirea economiei locale și naționale, iar lipsurile economice duc la dezinteres față de educație, acesta se va consolida. Pe termen mediu și lung, impactul abandonului școlar se va traduce într-un număr crescut de șomeri, în pierderea credibilității României în fața investitorilor, în scăderea veniturilor la bugetele locale și la bugetul național, în cheltuieli sociale crescute, în creșterea infrafracționalității, scăderea nivelului de sănătate și per ansamblu de mulțumire al populației.

Pe de altă parte, îmbunătățirea nivelurilor de educație și formare, precum și cel de educație incluzivă, reducerea fenomenului de părăsire timpurie a școlii, duce la o scădere a cifrelor legate de șomaj, sărăcie și excluziune socială, la creșterea investițiilor, a economiei și implicit la creșterea veniturilor fiscale și reducerea cheltuielilor sociale și publice.

În acest sens, prezenta Propunere de Politică publică s-a creionat cumva în paralel cu conștientizarea instituțiilor abilitate (Minister, inspectorate, autorități etc) a acestor realități și din fericire, poate veni cu mijloace active de intervenție, testate 4 ani de zile, chiar pe problematicile descoperite atât de proiectul nostru, cât și de către toate instituțiile implicate la nivel național, punând bazele unei noi abordări a realității și a cauzalității dar, în special, a rezultatelor pe termen mediu și lung.

Totodată credem că la nivel central nevoia de politici publice punctuale, cu adresabilitate țintită pe incluziunea educațională, este una acută. Politicile publice pot acționa pe baza unor modele de succes prin aplicarea intervențiilor vizate în comunități pilot și apoi prin multiplicarea rezultatelor pozitive, fapt care este foarte dificil pentru un sistem educațional, în ansamblul său. În lipsa acestui tip de abordare punctuală, permis de politicile publice, modelele de succes vor fi sporadice și efectele acestora nu se vor putea multiplica. Totodată, în lipsa acestui tip de intervenție problematica părăsirii timpurii a școlii va fi mereu abordată de la început, fără a putea fructifica intervențiile ce au avut succes.

INTEGRARE SUSTENABILĂ SOCIALĂ ȘI EDUCAȚIONALĂ PRIN ACTIVITĂȚI SPORTIVE - PNP001

Secțiunea 2

Scopului și a obiectivele propunerii de politică publică

Se vor defini:

- *Scopul propunerii de politică publică*

Scopul prezentei propuneri constă în crearea unui Model de Program suport de activități integrate de retenție și participare crescută la școală a elevilor din învățământul preuniversitar (primar, gimnazial și liceal) în vederea reducerii abandonului școlar (funcțional și nefuncțional), crearea de programe care să susțină integrarea socială și educațională sustenabilă, având ca și componentă central metodologică, activitățile cu caracter sportiv.

- *Obiectivele generale*

1. Reducerea riscului individual și a numărului de situații cu risc de părăsire timpurie a școlii;
2. Creșterea participării la actul educațional și a ratei de transfer ISCED 2-3 conștientizate și asumate.

- *Obiectivele specifice*

1. Implementarea la nivelul elevilor cu risc crescut de abandon școlar din ciclul gimnazial a unei intervenții integrate bazate pe activități cu caracter sportiv (sau alternative) derulate în spații școlare convenționale, sau neconvenționale sau în aer liber, precum și a unor programe de consiliere, activități cu un puternic caracter incluziv, axate pe dezvoltarea unor abilități precum motivația de a învăța, încrederea în sine etc. **Modelul propus are 4 piloni centrali: activități cu caracter sportiv sau alternative, consiliere, activități motivaționale de tip tabere, excursii, competiții și un sprijin material.**
2. Acțiunea la nivelul școlilor pentru a putea sprijini implementarea unui mediu educațional real incluziv dar și pentru a putea contribui coerent la dezvoltarea spre un act educațional bazat pe nevoile copiilor. **Modelul prevede 3 piloni centrali: derularea de workshop-uri, sesiuni de consiliere, mentorat și educație non-formală pentru experții educaționali (personal educativ – profesori sau non educativ – consilieri, asistenți sociali etc) în scopul de a prezenta metodologiile de abordare în vederea dezvoltării abilităților specifice necesare în lucrul cu copiii la risc de excludere socială.**
3. Acțiunea la nivelul părinților pentru a determina o participare asumată a acestora la comunitatea educațională. **Modelul prevede 2 piloni centrali: consiliere de grup/individuală și workshop-uri având ca scop prezentarea**

INTEGRARE SUSTENABILĂ SOCIALĂ ȘI EDUCAȚIONALĂ PRIN ACTIVITĂȚI SPORTIVE - PNP001

instrumentelor pe care aceștia le pot folosi pentru sprijinirea integrării copiilor lor.

4. Acțiunea la nivelul comunității pentru a asigura pe de o parte reorientarea școlii către conceptul de comunitate educațională dar și pentru a asigura dezvoltarea unor perspective reale de integrare pentru copiii din școală. **Modelul propune 2 piloni centrali: implementarea a cel puțin două activități pe an organizate de comunitate și participarea actorilor relevanți ai comunității la acțiunile de la punctul 1,2,3.**

- *Obiectivele operaționale*

1. Organizarea unui număr de 12 activități descrise mai sus, la nivelul unui an școlar, pentru fiecare elev. Propunerea noastră prevede posibilitatea dezvoltării de activități integrate și personalizate în funcție de nevoile fiecărei școli în vederea creșterii accesului și a participării la învățământul secundar pentru persoanele aparținând grupurilor vulnerabile, inclusiv activități cu copii și workshopuri pentru profesori și părinți de tipul derulării actului educațional aplicat în spații neconvenționale
 - matematică distractivă în curtea școlii, în excursii etc, prin aplicarea și învățarea formulelor matematice prin joc și competiții
 - aplicarea la scară a elementelor de geografie fizică și economică
 - aplicații digitale interșcolare, în vederea evaluării neconvenționale a cunoștințelor dobândite în mod formal. Competiții periodice pe teme din materia din trunchiul principal de studiu etc
2. Organizarea unui număr de 2 sesiuni de consiliere, la nivelul unui an școlar, pentru fiecare elev. Sesiunile de consiliere vor avea în vedere atât îmbunătățirea derulării actului educațional cât și definirea unui traseu educațional coerent pentru copil în forma de învățământ ISCED 3. În cadrul acestor sesiuni se vizează și un proces de comunicare și înțelegere a realităților pe care elevii sprijiniți trebuie a le depăși, dacă acestea le ridică probleme de relaționare și continuare a studiilor
3. Organizarea unui număr de 1 activitate motivațională de tip tabără, tabără de dezvoltare personală, excursie, competiție etc. per an școlar pentru fiecare elev.
4. Implementarea programelor de tip „o masa caldă” sau alte măsuri de sprijin financiar cu caracter de retenție. Acest tip de program, pentru a avea un impact real la nivelul unei comunități educaționale trebuie să se implementeze cel puțin pe durata 1 an complet școlar.
5. Redobândirea motivației și a dorinței copiilor de a participa la procesul educativ, este poate principalul scop al tuturor activităților ce propunem a se desfășura cu toți actorii relevanți – elevi, profesori și părinți. Dobândirea mecanismelor suport de înțelegere a actului educațional, atât pentru receptorii acestuia (elevii în principal), cât și pentru personalul didactic. Revenirea la scopul fundamental al educației,

INTEGRARE SUSTENABILĂ SOCIALĂ ȘI EDUCAȚIONALĂ PRIN ACTIVITĂȚI SPORTIVE - PNP001

acela de a modela caractere, de a susține valori fundamentale, nu doar acela de a transmite cantități prestabilite (prin programă) de informații.

La nivelul experților educaționali obiectivul este derularea unui număr de 1 workshop pe an, a unei sesiuni de consiliere pe an și a unui modul de formare profesională axat pe tematicile mai sus enunțate.

6. Nu în ultimul rând, alocarea unui timp necesar aplicabilității cunoștințelor. Alocarea de resurse de timp (cel puțin 30% în învățământul teoretic și peste 50 – 60% în cel tehnic și profesional) pentru activități practice. Este o măsură similară cursurilor de formare a adulților, în care activitățile teoretice sunt susținute de înțelegerea concretă a cunoștințelor.
7. Derularea unui număr de 2 sesiuni de consiliere și 1 workshop cu părinții copiilor care sunt vulnerabili în raport cu un act educațional sustenabil pe termen mediu și lung, pe an școlar.
8. La nivel de comunitate implementarea a cel puțin două activități pe an organizate în comunitate și participarea actorilor relevanți ai comunității la cel puțin 2 acțiuni dintre cele mai sus descrise.

Secțiunea 3

Descrierea opțiunilor de soluționare a problemei/problemelor identificate

Se vor descrie minim 3 opțiuni, inclusiv scenariul de referință

Scenariul de referință

În prezent, politica educațională națională oferă un cadru general, menit a fi aplicat în mod uniform în toată țara, la nivelul tuturor instituțiilor școlare și a tuturor elevilor, în mod unitar sau pe categorii largi de elevi, însă tot la modul general.

De asemenea, cadrul legislativ specifică obligativitatea înscrierii în sistemul educațional și oferă cadrul pentru aceasta, însă motivația elevilor de a frecventa școala și de a acumula cunoștințe este din ce în ce mai scăzută la nivelul anumitor zone și comunități. Acest lucru duce la situațiile în care elevi înscriși în sistemul educațional nu se prezintă la școală perioade lungi sau se prezintă cu neregularitate, lipsa de constanță și fără să acumuleze cunoștințe.

O politică educațională publică nu are cum să acopere situațiile particulare care apar la nivelul fiecărei școli și uneori a unor întregi comunități, motiv pentru care în mod punctual, la acest nivel, se resimte nevoia unor soluții personalizate pe nevoia fiecărei școli sau a fiecărei comunități în parte.

Plecând de la scenariul de referință, cel fără intervenții integrate sau alte măsuri de sprijin pentru copii, părinții acestora și pentru profesori, am identificat două opțiuni de intervenție integrată și vom prezenta mai jos scenariile alternative:

A. Intervenție hard, complexă

INTEGRARE SUSTENABILĂ SOCIALĂ ȘI EDUCAȚIONALĂ PRIN ACTIVITĂȚI SPORTIVE - PNP001

B. Intervenție soft, simplificată

Activitățile derulate în cadrul proiectului nostru au fost:

1. Activități pregătitoare și de progres (procese de management și coordonare)
2. Activități de bază cu GT principal și secundar
 - 2.1. Studii și Cercetări
 - 2.2. Metodologii specific
 - 2.3. Activități și servicii integrate
3. Campanii de comunicare și conștientizare
4. Politică publică
5. Activități bilaterale

Opțiunile pe care le-am identificat și scenariile alternative pot fi implementate individual, ele având scop și structură similare dar bugete diferite. Plecând de la o metodologie de selecție similară ambelor variante, vom prezenta actorii din proiect și măsurile diferențiat propuse:

A. Intervenția hard, complexă - program de activități extracurriculare sportive și social integrante, precum și măsuri de susținere a elevilor.

Pe baza proiectului derulat, ce avut ca obiectiv reducerea absenteismului și a abandonului școlar, precum și creșterea motivației pentru frecventarea sistemului educațional, putem propune implementarea unor activități extracurriculare sportive și social integratoare. Măsuri propuse în implementarea **propunerii de intervenție hard**:

Pentru elevi:

- **Programe precum „o masă caldă”**, prin care fiecare elev din școlile sprijinite să beneficieze de o porție de mâncare (prânzul) pe care să o primească la școală. Așa cum am constatat pe parcursul proiectelor derulate anterior, există în continuare numeroase comunități unde sărăcia profundă persistă și unde servirea mesei la școală ar constitui un factor deosebit de motivant pentru prezența elevilor la ore. De asemenea, pe termen lung, percepția părinților și a copiilor asupra școlii s-ar schimba și s-ar îmbunătăți.
- **Organizarea de tabere anuale la munte și la mare**, atât vara cât și pe perioada iernii. Obiectivul activității este creșterea motivației de a participa la procesul educațional și de a implementa activități incluzive la o scală mai mare.
 - Participarea la tabere va fi nu doar un cadru integrativ pentru activități, dar va și permite copiilor să trăiască experiențe motivante și interactive la care nu ar avea acces în mod normal. Așadar ei vor fi motivați să meargă la școală și să obțină rezultate bune pentru a avea acces la acest instrument.
 - Copiii vor fi implicați în multe categorii activități de outdoor precum: activități de schi, orientare pe munte pe timp de vară, activități nautice etc. Activitățile vor urmări integrarea în cadrul grupurilor, creșterea motivației copiilor de apartenență la aceste grupuri (care sunt organizate sub egida școlii), obișnuința de a desfășura activități școlare în aer liber.

INTEGRARE SUSTENABILĂ SOCIALĂ ȘI EDUCAȚIONALĂ PRIN ACTIVITĂȚI SPORTIVE - PNP001

- **Consiliere pentru copii** – această activitate este menită să crească motivația copiilor de a veni la școală, să le crească asertivitatea, să contribuie la dezvoltarea personală, să le crească încrederea în sine. Consilierea trebuie să fie personalizată și aplicată, având ca scop descoperirea de mecanisme particulare fiecărui copil în vederea conceperii unui parcurs educațional potrivit fiecăruia. Introducerea de elemente actuale de orientare școlară, cunoașterea concretă a posibilităților existente la nivel de localitate, județ sau vecinătăți, descoperirea asemănărilor și deosebirilor caracteristice fiecărei specialități, descoperirea înclinațiilor personale și focusarea atenției elevilor pe domeniile care li se potrivesc (teoretice sau tehnologice), depășirea barierelor de mentalitate care poziționează social individul funcție de liceul sau meseria pe care si-o alege. Nu în ultimul rând, explicarea unor criterii corecte de selecție a instituției de învățământ pe care doresc a o urma, alegerea liceului sau școlii profesionale nu doar pe criterii de proximitate sau camaraderie, ci pe criterii ce se potrivesc personalității fiecărui elev. Aceste considerente sunt importante pentru a transforma elevii din beneficiari pasivi, în unii participativi, doritori de cunoaștere.
- **Acțiuni proiectate pentru a crește motivația copiilor** – întâlniri cu personalități din diverse domenii de activitate sau sportive. Obiectivul acestei activități este creșterea motivației copiilor de a participa la actul educațional și de a evidenția posibilitatea performanței în orice domeniu, așa cum este posibil și în sport.
- **Implementarea de activități sportive** (sau alte forme alternative), având ca și obiectiv crearea și stabilizarea unui model educațional incluziv bazat pe activități cu caracter sportiv educațional. Modelul se bazează pe următoarele aspecte cheie:
 - promovarea unei educații incluzive este esențială pentru îmbunătățirea participării în sistemul educațional și pentru îmbunătățirea rezultatelor școlare;
 - combaterea principalelor vulnerabilități ale copiilor în risc de excluziune educațională și socială se poate realiza cu succes prin sport sau activități cu caracter sportiv și nu numai;
 - alcătuirea unui model educațional interactiv și atractiv va crește motivația de a participa la actul educațional convențional;
 - acest tip de activități sunt nu doar incluzive, dar sunt realizate într-un mod menit să provoace interacțiunea și amestecul copiilor din toate categoriile sociale și vor avea impact asupra motivației copiilor de a merge la școală și a avea rezultate mai bune și de a se evidenția;
 - participarea la activități incluzive bazate pe sport în cadrul cărora se vor urmări și îmbunătăți aspecte precum motivația, încrederea în sine, incluziunea, interactivitatea, toate fiind legate de comunitate și de școală;
 - activități specifice și integratoare pentru copiii cu dizabilități și CES;
 - organizarea de competiții între școli (nu numai cu caracter sportiv), acțiune menită să lărgască orizontul de informații, cunoștințe și posibilități al copiilor, să asigure accesul către alte comunități, să producă un schimb de idei atât între elevi cât și între profesori și va motiva suplimentar participarea la actul educațional;
 - participarea la activități cu ciclicitate prestabilită de tip tabere sau excursii. O parte covârșitoare din copii cu risc de excluziune socială și

INTEGRARE SUSTENABILĂ SOCIALĂ ȘI EDUCAȚIONALĂ PRIN ACTIVITĂȚI SPORTIVE - PNP001

educațională nu au posibilități materiale pentru participarea la tabere sau excursii, astfel încât taberele sunt un motivator important pentru a merge la școală și pentru a încerca să obțină rezultate bune;

- cuprinderea în programa școlară a orelor de predare în format neconvențional, în interiorul sau exteriorul claselor de curs. Recomandarea alocării unui timp alocat aplicațiilor în aer liber și în spații deschise, a cunoștințelor dobândite la clasă (aplicarea formulelor matematice în vederea măsurării unor spații externe gen curtea școlii, parc etc. sau, înțelegerea fenomenelor fizice, chimice, biologice, geografice în teren s.a.m.d.). Dacă aceste metode de predare vor face parte din orele de curs, considerăm că vor fi asimilate cu plăcere asemenea activităților educaționale opționale din excursii, spre exemplu;
- implicarea elevilor cu CÉS în cât mai multe astfel de activități educaționale neconvenționale va reechilibra balanța de suport bidirecțional și va diminua numărul celor excluși de la activitățile curente ale grupurilor de elevi

Pentru profesori:

- **Activități de tip ateliere de lucru**, role games, sesiuni de consiliere, seminarii și workshopuri gratuite dar obligatorii care să constituie un sprijin real pentru specialiștii care lucrează cu aceste categorii de elevi. Acestea ar cuprinde o serie de strategii, metode și mijloace specifice sportului sau altor forme de interacțiune de grup, în vederea dobândirii de mecanisme, cunoștințe și principii care să ducă la micșorarea ratei de părăsire timpurie a școlii a elevilor cu care interacționează și realizării educației durabile pentru copiii expuși riscului de excludere socială.
- **Sesiuni periodice de consiliere și formare** în privința mijloacelor didactice, pedagogice și psihologice în vederea prevenirii abandonului școlar și realizării educației durabile pentru copiii și tinerii expuși riscului de excludere socială. Scopul este transmiterea unor instrumente specifice pentru o educație incluzivă, pentru lucrul cu copiii în risc de excludere, pentru promovarea activă a desegregării și non discriminării în școli, pentru a aborda problematica absenteismului.
- **Consilierea profesorilor și experților educaționali, cu focus pe educația incluzivă**, pe creșterea participării la actul educațional pentru copii cu vulnerabilități diferite, pe implicarea superioară a copiilor cu dizabilități în procesul educațional.

Experiența dobândită în urma implementării unor astfel de mecanisme la nivelul proiectului nostru a demonstrat că orice plan de acțiune și orice metodă capătă o valoare superioară când este înțeleasă practic de către cei care o implementează. Altfel spus, capacitatea de convingere a copiilor, de a-i determina să facă o acțiune, sau chiar să o îndrăgească a sporit când cadrul didactic implicat în transmiterea acestuia a trecut anterior prin aceleași categorii de activități deoarece însăși percepția acestuia a fost diferită, încrederea în rezultatul scontat a fost mai mare și atunci și gradul de convingere a elevului a fost mai puternic.

INTEGRARE SUSTENABILĂ SOCIALĂ ȘI EDUCAȚIONALĂ PRIN ACTIVITĂȚI SPORTIVE - PNP001

Se recomandă un accent deosebit pe timpul alocat pauzelor, în care cadrele didactice sunt invitate a experimenta atenția distributivă, a percepe și urmării elevii în modul lor de a se comporta în afara orelor de curs, a reorganizării și reechilibrării grupurilor de copii, pe criteriile uneori complet deosebite față de ce se întâmplă la clasă. Curtea școlii este o lume complexă din punctul de vedere al acțiunilor și reacțiilor și înțelegerea interacțiunilor în acest mediu mai puțin formal, poate ajuta la transformarea percepției elevilor în mediul standard al clasei.

Scopul acestor metode de înțelegere a interacțiunilor este acela de a sprijini elevul și cadrul didactic de a dezvolta un puternic sentiment de apartenență la un grup și mai mult, de dorință de a face parte din acel grup. Acest lucru nu este posibil prin impuneri abuzive, gen obligativitatea purtării uniforme școlare. Însă este posibil și dorit ca element de mândrie de a face parte dintr-un anumit grup (a se înțelege școală). Uniforma este un element esențial de exprimare individuală și de grup, de mândrie, dar ea va fi acceptată și folosită doar dacă se va dezvolta mai întâi motivația acestei decizii, educarea ei, anume dorința de apartenență la o anumită grupare școlară. Elevii vor înțelege importanța acestei stări de mândrie doar atunci când profesorii o vor simți și transmite și acest lucru se poate face nu doar prin predarea materiei cu responsabilitate și plăcere, ci prin dezvoltarea nevoii de cunoaștere. Plăcerea de a învăța o materie nu vine doar din specificul ei ci din felul în care cadrul didactic reușește a transmite informația. Un copil mândru de statutul său de elev, va fi dispus la mult efort indiferent de materie.

Prin sport, am demonstrat că fiecare e important într-o echipă, în vederea obținerii unui rezultat așteptat. Orice ora de curs poate fi similară unei activități sportive, dacă se stabilesc regulile "jocului" și caracteristicile emblematice ale "echipelor".

Pentru părinți:

- **Sesiuni de consiliere individuală și de grup**, cu scopul de a crește gradul de conștientizare a importanței școlii în viața copiilor și pentru a-i învăța cum pot sprijini procesul educațional. De asemenea, este recomandată **formarea de grupuri locale de susținere** care vor putea sprijini acest demers pe termen lung.

Se vor organiza mai multe asemenea sesiuni de consiliere de grup pentru părinți pentru a putea asigura sprijinul necesar pentru incluziunea educațională a copiilor lor.

Este nevoie de aceste grupuri suport în special deoarece o bună parte din părinții copiilor aflați în risc de excluziune socială fie lipsesc cu desăvârșire, la nivelul țării descoperind comunități întregi, mai ales în mediul rural, în care nu există aproape nici un părinte alături de copilul său, fie fiind plecați la muncă, copiii sunt lăsați în grija unor rude mai mult sau mai puțin apropiate, sau capabile de actul educațional, fie sunt depășiți deja de nivelul de cunoștințe al propriului copil, fiind vorba de generații întregi de părinți, sau alte rude, cu un nivel educațional precar (sau fără școală deloc).

Alte activități din cadrul intervenției hard:

INTEGRARE SUSTENABILĂ SOCIALĂ ȘI EDUCAȚIONALĂ PRIN ACTIVITĂȚI SPORTIVE - PNP001

- Implementarea de campanii de conștientizare în zonele și în comunitățile sprijinite prin măsurile descrise anterior. Obiectivul activității este în principal creșterea nivelului de conștientizare în rândul părinților și a comunității în general pe tema importanței participării la actul educațional și prezentarea unor instrumente de sprijin pentru reducerea absenteismului școlar. Campaniile de conștientizare sunt menite să atragă atenția asupra consecințelor rezultate din excluderea educațională și socială a copiilor și să sublinieze opțiunile existente pentru evitarea acestor consecințe.
- În cadrul intervenției hard, complexă, toate școlile vor beneficia de dotarea cu echipamente (sportive sau de altă natură) care să sprijine implementarea activităților de predare și suport neconvențional.
- Toate activitățile mai sus menționate sunt propuse pentru a fi aplicate integral, pe aceiași beneficiari, pe parcursul a două generații de absolvenți ai claselor V-VIII (cum au fost cele pe care am aplicat la nivelul proiectului) dar se pot și trebuie adaptate și altor nivele de învățare (nivel primar sau liceal).

Durata propusă pentru derularea acestor măsuri și activități în forma complexă este de minim 8 ani în aceeași locație sau zonă, pentru asigurarea unor efecte de durată și a stabilizării schimbărilor rezultate în urma implementării pe parcursul a minim 2 cicluri consecutive de elevi.

B. Intervenția soft, simplificată - program de activități extracurriculare sportive și social integrante

Plecând de la premisa unui buget mai restrâns, în acest scenariu se reduc măsurile de susținere a elevilor, excluzând măsuri precum masa caldă, însă păstrând toate mecanismele de dezvoltare personală, a apartenenței și a motivației, explicate anterior.

Măsuri propuse în implementarea **proiectului simplificat, pentru elevi:**

- Organizarea de tabere anuale dacă nu la munte și la mare pe timpul verii, măcar genul de tabără urbană/locală, în sensul că elevii vor participa pe parcursul zilei la activități experiențiale, alături de cadre didactice iar seara se întorc la domiciliu. Datorită potențialului motivator și integrator extrem de crescut al taberelor, propunem păstrarea acestora cu deplasare la munte sau la mare și în varianta soft, simplificată. Participarea la tabere îi va ajuta pe copii nu doar să se integreze dar experiențele trăite și interacțiunea cu ceilalți copii și profesori va crește motivația acestora de a merge la școală și de a asimila informații. Bineînțeles, acest program nu exclude pe criterii de venit nici un elev al clasei. Ar fi o discriminare în sine și un exemplu nepotrivit, dacă la acest gen de activități ar avea dreptul să participe doar acei copii cu probleme educaționale.
Copiii vor fi implicați în activități precum orientare pe munte pe timp de vară sau jocuri pe plaja
- Consiliere pentru copii – această activitate este menită să crească motivația copiilor de a veni la școală, să le crească asertivitatea, să contribuie la

INTEGRARE SUSTENABILĂ SOCIALĂ ȘI EDUCAȚIONALĂ PRIN ACTIVITĂȚI SPORTIVE - PNP001

dezvoltarea personală, să le crească încrederea în sine – pe baza celor explicate anterior

- Creșterea numărului de activități sportive având ca scop pe termen lung să implementeze un model educațional incluziv bazat pe activități cu caracter neconvențional pedagogic și într-un cadru informal.

Pentru profesori:

- Seminarii și workshopuri gratuite periodice pentru profesorii de sport care vor cuprinde o serie de strategii, metode și mijloace specifice atletismului, gimnasticii, baschetului, fotbalului, handbalului și voleiului, schiului, înotului sau sportului național, oina, și activității de orientare turistică în vederea creșterii atractivității activităților desfășurate cu copiii și micșorării ratei de părăsire timpurie a școlii.
- Consiliere și formare periodică, gratuită, pentru profesorii de diverse specialități, în privința metodologiilor de predare și a metodelor prin care pot introduce activități cu caracter sportiv derulate în afara băncilor școlare sau a claselor, în cadrul lecțiilor desfășurate. Scopul acestei măsuri este de a crește interesul elevilor față de conținutul predat și implicit și motivația acestora pentru frecventarea școlii.
- Consilierea profesorilor și experților educaționali, cu focus pe educația incluzivă, pe creșterea participării la actul educațional pentru copiii cu vulnerabilități diferite, pe implicarea superioară a copiilor cu dizabilități în procesul educațional. Consiliere va fi derulată prin discuții individuale și de grup cu tematică mai sus menționată.
- Traininguri și workshopuri în privința metodologiilor și instrumentele de intervenție specifică create pe teme de discriminare versus educație incluzivă, bullying.

Pentru părinți:

- Consiliere pentru părinți. Deși sesiunile de consiliere de grup vor fi organizate pentru a crește gradul de conștientizare a importanței școlii în viața copiilor și pentru a îi învăța cum pot sprijini procesul educațional consilierea individuală s-ar putea să fie o cale mai anevoioasă dar mai sigură de interacțiune cu părinții deoarece s-a constatat faptul că discuțiile individuale sunt adesea mai acceptate de către părinți din rațiuni de rușine, din dorința de a nu se transforma într-un exemplu nepotrivit în fața celorlalți, din nevoia de a nu dezbate probleme personale în public și multe alte cauze. Se vor organiza mai multe asemenea sesiuni pentru părinți pentru a putea asigura sprijinul necesar pentru incluziunea educațională a copiilor lor. De asemenea, se va încerca formarea de grupuri locale de susținere care vor putea sprijini acest demers pe termen lung.

INTEGRARE SUSTENABILĂ SOCIALĂ ȘI EDUCAȚIONALĂ PRIN ACTIVITĂȚI SPORTIVE - PNP001

Durata propusă pentru implementarea intervenției soft activităților din propunere este de **cinci ani**.

În ambele scenarii, pe baza experienței din proiectele anterior implementate, putem defini actorii și modul de selecție a lor după cum urmează în cele de mai jos:

Beneficiari principali: elevii claselor V-VIII, selectați din școli localizate de preferat în comunități rurale afectate de excluziunea educațională și socială, cu un număr mare de absențe, cu vulnerabilități cunoscute (familii monoparentale, familii care beneficiază de ajutor social, unul sau ambii părinți lucrează în străinătate, romei, copiii cu CES).

Beneficiari secundari: profesori și experți educaționali care lucrează în mod direct cu beneficiarii principali, selectați din școli cu provocări similare și părinții aceluiași beneficiari principali;

	Intervenție hard, complexă - 8 ani	Intervenție soft, simplificată - 5 ani
Denumire	1. Programe tip “o masă caldă”	N/A
Beneficiari	Elevii claselor V-VIII	N/A
Locație	La școala, în cadrul programului școlar zilnic	N/A
Descriere	Fiecare elev din școlile sprijinite să beneficieze de o porție de mâncare gătită pe care să o primească la școală. Așa cum arată rapoartele, România ocupă în continuare unul din locurile fruntașe la gradul de sărăcie profundă. Există încă numeroase familii care trăiesc într-o sărăcie cronică, pentru care obținerea celor necesare traiului imediat este mai importantă decât educația, lucru care îi determină pe părinți să țină copiii acasă pentru a ajuta în gospodărie în loc să îi încurajeze sau să îi lase să meargă la școală. Lipsindu-i de	N/A

INTEGRARE SUSTENABILĂ SOCIALĂ ȘI EDUCAȚIONALĂ PRIN ACTIVITĂȚI SPORTIVE - PNP001

	<p>educație, îi lipsesc practic de șansa unui viitor mai bun și le cultivă ideea că educația nu este importantă, creând un cerc vicios în care sărăcia este menținută de lipsa educației și educația este neglijată din cauza sărăciei. Prin implementarea programelor de tipul "o masa caldă", atât copiii, cât și părinții dobândesc o motivație pentru frecventarea sistemului educațional.</p>	
Cost estimat pe activitate	Cost Estimat: min 15 lei/elev/zi	N/A
Denumire	2. Organizarea de tabere anuale la munte și la mare, atât vara cât și pe perioada iernii.	Organizarea de tabere anuale la munte și la mare, pe timpul verii.
Beneficiari	Elevii claselor V-VIII	Elevii claselor V-VIII
Locație	Locații deținute de Ministerul Tineretului și Sportului	Locații deținute de Ministerul Tineretului și Sportului
Descriere	<p>Taberele constituie o oportunitate deosebită pentru socializarea și dezvoltarea socio-emoțională a elevilor, având un caracter puternic integrator, nu doar prin activitățile sportive și de echipă, dar și prin perioada petrecută de elevi locuind și interacționând într-un spațiu comun.</p> <p>Cei mai mulți copii cu risc de excluziune nu au posibilități materiale pentru a participa în tabere sau excursii, și ar deveni mai motivați să meargă la</p>	

INTEGRARE SUSTENABILĂ SOCIALĂ ȘI EDUCAȚIONALĂ PRIN ACTIVITĂȚI SPORTIVE - PNP001

	<p>școală și să obțină rezultate în schimbul participării în tabără. În cazul copiilor cu CES, taberele au o plus valoare prin faptul că acești elevi nu pot participa în momentul de față la acest tip de activitate datorită nevoilor lor suplimentare în comparație cu copiii fără astfel de provocări. Taberele pot contribui la integrarea lor în colectivități prin implementarea unui model de incluziune de către specialiștii care sunt prezenți. Se va facilita astfel o socializare mai ușoară, o acceptare a faptului că fiecare persoană are nevoi diferite și moduri de relaționare specifice; se va contribui astfel la creșterea stimei de sine a copiilor cu CES și a dobândirii unei stări de bine fizice și psihice care contribuie la buna înțelegere în grup.</p>	
Costuri	Cost Estimat: 1.000 lei/copil	Cost Estimat: 1.000 lei/copil
Denumire	3. Consiliere pentru copii	3. Consiliere pentru copii
Beneficiari	Elevii	Elevii
Locație	În școli/tabere	În școli/tabere
Descriere	Prin discuții specifice cu elevii, se urmărește identificarea și discutarea problemelor pe care aceștia le au, precum și factorii demotivanți. Scopul este de a-i ajuta să conștientizeze utilitatea educației și oportunitățile pe care școala le deschide pentru ei și a le crește motivația de a merge la	

INTEGRARE SUSTENABILĂ SOCIALĂ ȘI EDUCAȚIONALĂ PRIN ACTIVITĂȚI SPORTIVE - PNP001

	<p>școală, încrederea în sine, asertivitatea și, per ansamblu, de a contribui la dezvoltarea lor personală.</p> <p>Consilierea copiilor cu CES ar trebui să se desfășoare pe două direcții: consiliere psihologică propriu-zisă și orientare școlară și vocațională. Consilierea are ca scop acceptarea și adaptarea copiilor la status-ul lor patologic (inclusiv strategii de socializare și integrare în mediile pe care le frecventează), precum și dezvoltarea de mecanisme de abordare eficientă a procesului educațional cu asimilarea optimă de cunoștințe și abilități. Orientarea școlară și vocațională este foarte importantă deoarece ea poate îndruma elevul către un liceu și apoi spre o meserie în care acesta poate avea rezultate cât mai bune în funcție de caracteristicile personale. În acest fel se poate obține integrarea socială și independența copiilor cu CES și/sau dizabilități.</p>	
Costuri	Cost Estimat: 6.000 – 9.000 lei /lună per specialist	Cost Estimat: 6.100 – 8.750 lei /lună per specialist
Denumire	4. Acțiuni proiectate pentru a crește motivația copiilor	N/A
Beneficiari	Elevii	N/A
Locație	În școli sau tabere	N/A
Descriere	Scopul întâlnirilor cu diverse personalități sportive cunoscute, cu background sportiv sau cu personalități din	N/A

INTEGRARE SUSTENABILĂ SOCIALĂ ȘI EDUCAȚIONALĂ PRIN ACTIVITĂȚI SPORTIVE - PNP001

	<p>alte domenii atractive pentru elevi, este de a încuraja, indemnă și motiva copiii să participe la actul educațional și de a evidenția posibilitatea și oportunitatea performanței în sport.</p> <p>Pentru elevii cu CES, întâlnirea cu personalități care și-au depășit o condiție de dizabilitate (de orice natură) ar fi un bun exemplu motivant pentru a-și gestiona nevoile speciale și a fi încurajați să se mobilizeze pentru realizări personale performante, atât pe planul școlar, cât și pe cel personal și social.</p>	
Costuri	Cost Estimat: 1.500 lei/întâlnire (în medie 50 de participanți)	N/A
Denumire	5. Creșterea numărului de activități sportive	5. Creșterea numărului de activități sportive
Beneficiari	Elevii	Elevii
Locație	În școli sau pe terenul de sport al localității, acolo unde acestea există	În școli sau pe terenul de sport al localității, acolo unde acestea există
Descriere	Creșterea numărului de activități sportive și implementarea unora noi, urmărind crearea și stabilizarea unui model educațional incluziv bazat pe combaterea prin sport a principalelor vulnerabilități, creșterea interacțiunii între copii și omogenizarea copiilor din toate categoriile sociale, creșterea plăcerii de a merge la școală, a motivației de a obține rezultate mai bune și în final, creșterea încrederii în sine și a integrării în comunitate.	

INTEGRARE SUSTENABILĂ SOCIALĂ ȘI EDUCAȚIONALĂ PRIN ACTIVITĂȚI SPORTIVE - PNP001

	<p>Categoria celor cu CES pot participa la activitățile cu grad mare de incluziune, care nu separă activitățile pe principii de capacitate locomotorie sau de altă natură.</p>	
Costuri	<p>Cost Estimat: 5.000 lei/activitate (în medie 100 de participanți)</p>	<p>Cost Estimat: 2.500 lei/activitate (în medie 50 de participanți)</p>
Denumire	<p>6. Sesiuni de consiliere, seminarii și workshopuri gratuite și obligatorii pentru profesorii de sport</p>	<p>6. Seminarii și workshopuri gratuite periodice și obligatorii pentru profesorii de sport</p>
Beneficiari	<p>Profesorii</p>	<p>Profesorii</p>
Locație	<p>În școala, on-line</p>	<p>În școală, on-line</p>
Descriere	<p>Sesiunile vor cuprinde strategii, metode și mijloace specifice anumitor sporturi menite să facă activitatea educațională mai atractivă pentru copii și să micșoreze rata de părăsire timpurie a școlii.</p> <p>În cazul copiilor cu CES, nevoia personalului didactic de a recunoaște în primul rând acești copii, apoi de a ști unde să fie îndrumați și mai ales de a lucra adaptat curricular cu ei este foarte mare. Profesorii pot accesa prin CCD cursuri gratuite, dar important este de a urma formări în recunoașterea și gestionarea diverselor patologii, în metode de predare specifice, precum și dobândirea abilităților de comunicare cu elevii cu CES și părinții acestora.</p> <p>Pentru a putea participa la un număr cât mai numeros de</p>	

INTEGRARE SUSTENABILĂ SOCIALĂ ȘI EDUCAȚIONALĂ PRIN ACTIVITĂȚI SPORTIVE - PNP001

	astfel de cursuri, statul ar trebui să preia costurile necesare parcurgerii acestora deoarece este o investiție în recuperarea copiilor cu CES și redarea acestora societății, pe cale de consecință, sistemului de contribuții salariale.	
Costuri	Cost Estimat: 24,81 lei/h/angajat lei	Cost Estimat: 24,81 lei/h/angajat lei
Denumire	7. Sesiuni gratuite și obligatorii, periodice, de consiliere și formare	7. Consiliere si formare periodica, gratuita
Beneficiari	Profesori	Profesori
Locație	În școli sau on-line	În școli sau on-line
Descriere	Sesiunile se vor axa pe mijloace didactice, pedagogice și psihologice cu scopul de a fundamenta instrumente specifice pentru o educație incluziva, pentru promovarea desegregării și nediscriminării cu scopul scăderii și prevenirii abandonului școlar.	Activități pentru formare periodica in privința metodologiilor de predare și a metodelor prin care se pot introduce activități sportive în cadrul lecțiilor cu scopul de a crește motivația copiilor pentru asimilarea conținutului predat.
Costuri	Cost Estimat: 24,81 lei/h/angajat lei	Cost Estimat: 24,81 lei/h/angajat lei
Denumire	8. Consilierea profesorilor și experților educaționali	8. Consilierea profesorilor și experților educaționali
Beneficiari	Profesorii	Profesorii
Locație	În școli sau on-line	În școli sau on-line

INTEGRARE SUSTENABILĂ SOCIALĂ ȘI EDUCAȚIONALĂ PRIN ACTIVITĂȚI SPORTIVE - PNP001

Descriere	Sesiuni de consiliere cu accent pe educația incluzivă și pe creșterea participării la activitățile educative pentru copii cu vulnerabilități.	
Costuri	Cost Estimat: 6.000 – 9.000 lei /lună per specialist	Cost Estimat: 6.100 – 8.750 lei /lună per specialist
Denumire	9. Traininguri și workshopuri	9. Traininguri și workshopuri
Beneficiari	Profesori	Profesori
Locație	În locațiile selectate/școli/on-line	În locațiile selectate/școli/on-line
Descriere	<p>Întâlniri dedicate metodologiilor și instrumentelor de intervenție pe situații specifice de discriminare, bullying, cu accent pe promovarea activă a segregării și nondiscriminării în școli, pentru a gestiona mai bine problematica absenteismului.</p> <p>Copiii cu CES sunt adesea marginalizați și supuși unor forme de bullying, ceea ce conduce de multe ori la absenteism școlar. Cadrele didactice ar trebui să fie instruite să facă față acestor situații atât la nivelul incidentelor din școală dintre elevi, cât și la gestionarea părinților care de multe ori nu pot înțelege și accepta nevoile copiilor cu CES.</p>	<p>Întâlniri dedicate metodologiilor și instrumentelor de intervenție pe situații specifice de discriminare, bullying, cu accent pe promovarea activă a segregării și nondiscriminării în școli, pentru a gestiona mai bine problematica absenteismului.</p>
Costuri	Cost Estimat: 5.000 lei/activitate (în medie 50 de participanți)	Cost Estimat: 5.000 lei/activitate (în medie 50 de participanți)

INTEGRARE SUSTENABILĂ SOCIALĂ ȘI EDUCAȚIONALĂ PRIN ACTIVITĂȚI SPORTIVE - PNP001

Denumire	10. Consiliere	10. Consiliere
Beneficiari	Părinți	Părinți
Locație	Local, în cadrul școlii sau on-line	Local, în cadrul școlii sau on-line
Descriere	<p>Sesiuni de consiliere individuala si de grup, menite sa crească gradul de conștientizare în ceea ce privește importanța școlii și a educației și de a pune bazele unor grupuri de susținere și ajutor în cadrul comunității. Consilierea părinților cu CES este necesară pentru a înțelege și accepta condiția copiilor lor și pentru a ști ce cale trebuie să urmeze pentru ca aceștia să poată recupera cât mai mult din dizabilitate și să se integreze optim în mediul școlar astfel încât parcursul educațional și integrarea în muncă să fie corelate cu posibilitățile individuale. De asemenea, părinții ar trebui să fie consiliați în ceea ce privește resursele locale sau generale care să le ofere sprijin (material, medical, psihologic, educațional etc) pentru a-i susține în demersurile lor pentru recuperarea terapeutică cât mai mult posibil și integrarea școlară și socială a copiilor lor.</p>	<p>Sesiuni de consiliere organizate în grupe de câte 5 - 7 părinți menite sa crească gradul de conștientizare în ceea ce privește importanța școlii și a educației și de a pune bazele unor grupuri de susținere și ajutor în cadrul comunității.</p>
Costuri	Cost Estimat: 6.000 – 9.000 lei /lună per specialist	Cost Estimat: 6.100 – 8.750 lei /lună per specialist
Denumire	11. Implementarea de campanii de conștientizare	N/A

INTEGRARE SUSTENABILĂ SOCIALĂ ȘI EDUCAȚIONALĂ PRIN ACTIVITĂȚI SPORTIVE - PNP001

Beneficiari	Părinții	N/A
Locație	Local, în cadrul școlii sau în locațiile disponibile	N/A
Descriere	Sesiuni de discuții purtate cu părinții, menite să aducă în atenția acestora atât dimensiunea și consecințele absenteismului școlar cât și posibilitățile crescute ale copiilor care frecventează școala și prezentarea ofertei educaționale.	N/A
Costuri	Cost Estimat: 1.500 lei/interacțiune	N/A
Denumire	12. Dotarea școlilor cu echipamente sportive	N/A
Beneficiari	Școlile participante	N/A
Locație	Școli, săli de sport	N/A
Descriere	Dotarea școlilor se va face cu echipamente sportive precum mingi de fotbal, baschet, volei, handbal, oina, echipamente pentru gimnastică, înot, plase pentru porți, pentru volei, mese pentru tenis de masa etc	N/A
Costuri	Cost Estimat: 50.000 lei/școală	N/A

Secțiunea 4

Identificarea și evaluarea impactului

4.1. Impactul economic și asupra mediului de afaceri

INTEGRARE SUSTENABILĂ SOCIALĂ ȘI EDUCAȚIONALĂ PRIN ACTIVITĂȚI SPORTIVE - PNP001

Reducerea absenteismului școlar poate avea un impact macroeconomic semnificativ în România. Acest lucru se datorează faptului că absența de la școală poate avea un impact negativ asupra nivelului de educație și capacităților profesionale ale elevilor, ceea ce poate afecta în final dezvoltarea economică a țării.

În primul rând, reducerea absenteismului școlar poate duce la o creștere a nivelului de educație al elevilor, ceea ce poate îmbunătăți capacitățile lor profesionale și șansele de a obține un loc de muncă bine plătit în viitor. În plus, prin încurajarea participării la școală, proiectele de reducere a absenteismului pot ajuta la dezvoltarea unui nivel mai ridicat de capital uman în România, ceea ce poate sprijini **creșterea economică pe termen lung**.

În al doilea rând, reducerea absenteismului școlar dar și al absenteismului funcțional poate contribui la reducerea abandonului școlar. Acest lucru poate duce la o creștere a ratei de absolvire a liceului și a nivelului de educație în general, ceea ce poate spori șansele de a obține un loc de muncă bine plătit în viitor. De asemenea, prin încurajarea elevilor să rămână la școală, proiectele de reducere a absenteismului pot ajuta la reducerea nivelului de sărăcie în rândul tinerilor și la dezvoltarea unei societăți mai productive și mai inclusive.

În final, reducerea absenteismului poate contribui la dezvoltarea unei forțe de muncă mai pregătite și mai calificate în România, ceea ce poate spori **investițiile** în anumite zone și crește competitivitatea economică a țării pe termen lung. Prin încurajarea elevilor să rămână la școală și să-și continue studiile, aceste proiecte pot ajuta la dezvoltarea unei baze de competențe profesionale care pot fi utilizate pentru a sprijini dezvoltarea economică și inovația în diferite sectoare ale economiei.

Spre exemplu, **impactul economic** al școlarizării a 100 de copii poate fi semnificativ, mai ales dacă acești copii provin din medii socio-economice defavorizate sau din comunități rurale izolate. Iată câteva exemple de impact economic pe care îl poate avea școlarizarea a 100 de copii:

- Creșterea PIB-ului: Dacă acești copii primesc o educație adecvată și devin membri activi ai forței de muncă, acest lucru poate contribui la creșterea productivității și inovației, ceea ce poate duce la o creștere a PIB-ului
- Reducerea șomajului: Prin educarea și formarea acestor copii, aceștia pot deveni mai atractivi pentru angajatorii din diferite domenii, ceea ce poate duce la o reducere a șomajului în comunitatea lor.
- Creșterea veniturilor și reduceri a sărăciei: Copiii care au o educație adecvată au mai multe șanse să găsească locuri de muncă bine plătite și să-și dezvolte cariera. Acest lucru poate duce la o creștere a veniturilor lor și, în cele din urmă, poate duce la o reducere a sărăciei în comunitatea lor.
- Reducerea criminalității: Copiii care sunt școlarizați au mai multe șanse să devină membri responsabili ai societății și să evite activitățile ilegale. Astfel, școlarizarea poate contribui la reducerea criminalității și a violenței în comunitate

În concluzie, școlarizarea a 100 de copii poate avea un impact economic pozitiv semnificativ, prin creșterea PIB-ului, îmbunătățirea stării de sănătate, reducerea

INTEGRARE SUSTENABILĂ SOCIALĂ ȘI EDUCAȚIONALĂ PRIN ACTIVITĂȚI SPORTIVE - PNP001

șomajului și a sărăciei, reducerea criminalității și a violenței în comunitate, precum și costurile sociale aferente acestora.

Toate opțiunile prezentate au ca și obiectiv creșterea ratei de tranziție în ciclul educațional secundar superior (ISCED 3) cu min 1% în școlile unde vor fi implementate activități constante.

4.2. Impactul bugetar și financiar

Propunerea de politică publică nefiind o inițiativă a unui organism guvernamental central, din punctul de vedere al impactului bugetar și financiar, calculele vor fi amănunțit efectuate alături de organismele în drept (Ministerul Educației, Ministerul Sportului/Agenția Națională pentru Sport, Ministerul Finanțelor, Ministerul Familiei, Tineretului și al Egalității de Șanse) la momentul acceptării formale și preluării acestui model de interacțiune și dezvoltare școlară și educațională. Este un proces în desfășurare pe o perioadă mai lungă de timp.

4.3. Impactul social

Pornind de la problematicile expuse, analizate și pe baza cărora s-a efectuat întreaga interacțiune a proiectului nostru apreciem că indiferent de opțiunea agreată (hard sau soft) impactul va fi major la nivel individual, la nivel de centru educațional, sau de mediul local de conviețuire deoarece:

- Mediul școlar ajută în mod substanțial la creșterea calității vieții (personale și sociale) a elevilor cu condiție vulnerabilă (în special a celor cu CES). Cea mai mare parte dintre aceștia ajung, cu sprijinul școlii și al profesorilor, să gestioneze în mod eficient emoțional și psihic presiunile și aspectele problematice derivate din situațiile de vulnerabilitate în care se găsesc
- Mediul școlar suportiv este un catalizator puternic pentru elevii cu CES pentru a se dezvolta emoțional și psihic și a depăși o parte însemnată dintre factorii blocați

Pe lângă aspectele anterior menționate, implementarea modelului de intervenție integrată are rezultate pozitive care încep să apară în scurt timp, pe următoarele paliere reprezentate de provocări la nivelul comunităților educaționale:

- În mediile școlare unde diferențele de statut material între elevi este marcant, este întâlnit un fenomen general de discriminare și marginalizare a elevilor cu situații de vulnerabilitate
- Colectivele de părinți sunt principalul factor de generare al unor atitudini de discriminare și marginalizare în cazul elevilor cu cerințe educaționale speciale încadrați în școli fără profil special. Atitudinea elevilor în colectivele școlare este un rezultat și un ecou al opiniilor, atitudinilor și comportamentelor sociale exprimate de către părinți și comunitate în relația cu școala, pe această temă
- Cel mai adesea, elevii cu condiție socială precară sau elevii de origine romă nu se percep pe sine ca având o situație vulnerabilă, în special în colectivele din mediul rural sau în clasele unde sunt reuniți mai mulți elevi cu situații similar
- Elevii romi reușesc de regulă să se integreze bine în colectivele claselor. Problemele cu care se confruntă acești elevi țin în special de conservatorismul

INTEGRARE SUSTENABILĂ SOCIALĂ ȘI EDUCAȚIONALĂ PRIN ACTIVITĂȚI SPORTIVE - PNP001

mediul comunitar cărora le aparțin, absenteismul și abandonul școlar (în special în rândul fetelor) fiind în mare măsură un rezultat al deciziilor și opțiunilor părinților: căsătoria timpurie, temerea de a lăsa fata adolescent în medii sociale lipsite de control parental, mobilitatea crescută a familiilor în afara țării, adesea survenită brusc, neîncrederea generală în soluțiile de viață facilitate prin educație. Cu toate acestea perseverența acțiunilor integrate a condus și conduce la rezultate, impactul social fiind unul de integrare și orientare a perspectivei educaționale, sociale și profesionale

- În cazul copiilor cu dizabilități locomotorii și senzoriale, nevoia cea mai importantă pentru incluziune este asigurarea accesibilității atât la nivel de infrastructură cât, mai ales, la nivelul oferirii unui act educațional derulat într-un mediu incluziv și pe măsura nevoilor individuale
- Unii dintre copiii cu dizabilități sau cei cu probleme din spectrul autism dezvoltă în medii școlare ostile un comportament agresiv sau temperamental de răspuns
- Părinții sunt foarte adesea parte din problemele cu care se confruntă elevul. Părinții sau aparținătorii legali ai elevilor cu situații vulnerabile ar trebui să fie ajutați de către servicii de consiliere dedicate (care ar fi necesar să fie dezvoltate) pentru ca apoi, la rândul lor, aceștia să poată ajuta copilul. Dar ajutorul trebuie să nu fie material ci motivațional, educațional, sau implicativ social
- Principalul factor care determină comportamente discriminatorii sunt prejudecățile sociale, transmise elevilor și (uneori, chiar) cadrelor didactice de către mediul social de apartenență și de climatul social general.

4.4. Impactul asupra mediului înconjurător

Deși impactul asupra mediului înconjurător nu este tema principală a propunerii noastre, experții sunt de părere că educația ecologică, ca disciplină scolară, ar fi în stare să cultive o responsabilitate față de mediul înconjurător.

Protecția mediului înconjurător trebuie văzută în tandem cu dezvoltarea durabilă a societății.

Adolescenții au o educație ecologică absolut sporadică, ocazională, neavând în programul școlar nimic concret ca să le ofere lor o înțelegere clară ce înseamnă protecția mediului.

Dacă vedem ce se întâmplă în jurul nostru, care sunt consecințele, în ce stare este mediul înconjurător, ajungem la concluzia că într-adevăr educația ecologică trebuie să fie ca o materie obligatorie pentru om fiindcă el nu este capabil să se autoanalizeze și să-și modeleze un comportament adecvat în așa mod ca să nu dăuneze nici mediului, nici altui om, este un lucru foarte simplu, orice acțiune a lui are consecințe directe tot asupra lui, de aceea este necesară o gândire mai amplă.

Din păcate societatea are un progres tehnico-științific destul de avansat dar nu știe și să gestioneze în limitele normale resursele sau acele deșeuri care duc la poluarea enormă a spațiului. Pentru promovarea educației ecologice este important ca tânăra generație din start să conștientizeze acele probleme care sunt necesare a fi soluționate. Abordarea este bazată pe conștientizare, cunoaștere, atitudine, deprinderi și implicare participativă, ca să poată genera modificări în practică.

INTEGRARE SUSTENABILĂ SOCIALĂ ȘI EDUCAȚIONALĂ PRIN ACTIVITĂȚI SPORTIVE - PNP001

Din păcate, interesul copiilor față de protecția mediului înconjurător vine în contradicție cu acțiunile maturilor, de aceea putem considera că este nevoie ca educația ecologică să pornească din familie și mai apoi să treacă în responsabilitatea școlii.

Suntem cu toții martorii consecințelor acțiunilor noastre - pierderea biodiversității, degradarea suprafețelor terestre și a oceanelor, poluarea, epuizarea resurselor și schimbările climatice sunt accelerate într-un ritm fără precedent. Suedia, Norvegia, Danemarca, Finlanda și nu numai, sunt state care derulează în prezent programe naționale axate pe diverse direcții care vizează dezvoltarea durabilă.

Și, deoarece proiectul nostru s-a desfășurat în parteneriat cu o prestigioasă universitate din Oslo, Universitatea Națională pentru Educație Fizică și Sport din Oslo, Norvegia aducem în dezbatere unele inițiative naționale ale acestora.

Norvegia. În ceea ce privește politica asupra încălzirii globale, Norvegia se pregătește să aloce 300 milioane de euro anual în efortul de a reduce emisiile rezultate în urma defrișărilor și a degradărilor pădurilor din țările dezvoltate. Politicile de mediu norvegiene se bazează pe principiul parteneriatului între cetățeni, mediul de afaceri și parteneriatul cu alte state. În acest sens, parteneriatul între România și Norvegia este semnalat și prin EEA și Norway Grants – care reprezintă efortul Islandei, Liechtenstein și Norvegiei de a reduce inegalitatea socială și economică la nivelul Europei și de a dezvolta relațiile între statele europene.

Thorstein Wangen – Consilier al EEA and Norway Grants și Ambasada Norvegiei în România, spunea că o atenție deosebită se acordă finanțării proiectelor de mediu. Astfel, 85 milioane de euro vor fi alocați proiectelor care vizează segmentul dedicat Energiei și Schimbărilor Climatice.

Sectorul energiei este important pentru dezvoltarea României - țara noastră dispune de un potențial uriaș de dezvoltare prin accesul la resurse de producție a energiei regenerabile și pe baza cărora autoritățile naționale și-au propus atingerea țintelor propuse de UE, atât pentru energia regenerabilă, cât și pentru reducerea emisiilor de dioxid de carbon.

Pentru rezolvarea acestor provocări programul propus de EEA and Norway Grants de exemplu, urmărește o serie de strategii care se adresează tuturor segmentelor din domeniul energetic. Programul este gândit să contribuie la reducerea și evitarea emisiilor de CO₂, și de creștere a capacității de producție a sistemului energetic național.

Thorstein Wangen a adresat și un mesaj direct publicului tânăr, din școli și universități, de a avea răbdare și de a acționa într-un mod pașnic, pentru mediul academic - de a rămâne la fapte și analize științifice, pentru ONG-uri – de a transmite mesaje clare și de a stabili alianțe și parteneriate, pentru mediul de afaceri – de a dezvolta afaceri sustenabile prin parteneriate cu actorii menționați, pentru media – de acceptare a opiniilor diferite și de a verifica datele.

INTEGRARE SUSTENABILĂ SOCIALĂ ȘI EDUCAȚIONALĂ PRIN ACTIVITĂȚI SPORTIVE - PNP001

România. În programele de promovare a colectării selective derulate de organizațiile nonguvernamentale educația este o componentă importantă. Convenția ONU pentru drepturile copilului, adoptată de România, prevede la art. 29, lit. e, și despre faptul ca statele sunt obligate să facă educarea copilului în spiritul respectului față de mediul natural. Orice formă de educație își pierde efectul dacă toate măsurile discutate și prezentate ca soluții de remediere a mediului nu sunt puse în practică. Și în cazul nostru este necesar să facem toate acțiunile despre care discutăm în toate întâlnirile desfășurate pe această temă.

De aceea, un prim pas în această direcție ar putea fi angajarea școlilor, într-o manieră obligatorie, participativă, nu opțională, de educare și explicare permanentă a realităților cu care ne confruntăm și susținerea elevilor în procesul de cunoaștere și înțelegere a pericolelor pe care le producem asupra mediului înconjurător.

Secțiunea 5 Selectarea opțiunii

Opțiunea pe care o selectăm a o promova este opțiunea hard deoarece nevoia de susținere a copiilor și tinerilor elevi este una generalizată la nivel național.

Astfel, plecând de la concluziile studiului efectuat la nivelul proiectului, constatăm că:

- Cea mai mare parte dintre elevii aflați în situații de vulnerabilitate sunt integrați într-un cerc social stabil de prieteni, normal sub aspectul vârstei și așteptărilor sociale, școala fiind asimilată de către aceștia drept un spațiu facilitator și de suport.
- Doar în cazul a 60% dintre elevii chestionați cercul de prieteni este alcătuit în mod semnificativ din colegi de generație, 13,4% căutând compania unor persoane de alte vârste și indicând prin aceasta prezența unor condiții care au perturbat integrarea elevului în mediile lui sociale firești. Aceștia li se adaugă alți 25,6% care manifestă o dublă expunere la medii sociale de aceeași generație și de vârste diferite. Tovărășia și apropierea preponderentă de persoane din alte segmente de vârstă poate indica o deficiență în funcționarea mediului familial, responsabilă de o stare de vulnerabilitate psihologică.
- Deși mediul social în care se găsesc este resimțit în general ca fiind unul suportiv, 85,6% dintre elevi afirmând că sunt încredințați de sprijinul pe care l-ar primi într-o situație care îl reclamă, integrarea socială experimentată de către elevi tinde să fie mai puțin una de profunzime, care să ofere sentimentul apartenenței și să asigure o satisfacere a nevoilor psihologice adânci. Procentual, segmentul elevilor care trăiesc o stare de izolare socială este semnificativ, aproximativ 16% afirmând că nu sunt afectați de lipsa contactului social cu prietenii pentru o perioadă de timp, iar 17% admitând că nu își petrec timpul liber cu prietenii. Ambele situații arată prezența unui nivel de integrare socială superficial, incapabil de a răspunde nevoilor psihologice de participare și împărtășire. O treime dintre elevii chestionați au declarat că cea mai mare parte a timpului și-o petrec singuri, iar 22% nu au în viața lor nici un prieten

INTEGRARE SUSTENABILĂ SOCIALĂ ȘI EDUCAȚIONALĂ PRIN ACTIVITĂȚI SPORTIVE - PNP001

suficient de apropiat încât să îi poată împărtăși lucruri personale sau intime, care nu pot fi comunicate oricui. 15,4% dintre elevi au declarat că în cea mai mare parte a timpului își doresc să fie altcineva, indicând un grad scăzut de satisfacție față de experiența socială cotidiană.

- Studiul a indicat o slabă antrenare a elevilor în activități extrașcolare (cluburi ale elevilor, cercuri de abilități etc).
- Cea mai mare parte a elevilor intervievați au indicat un nivel scăzut de expunere la discriminare și marginalizare, atât în ceea ce privește percepția subiectivă a marginalizării, cât și a comportamentului discriminatoriu din partea mediului social.
- Nouă din zece elevi chestionați au confirmat comportamentul de deschidere și de susținere din partea corpului profesoral, însă un procent semnificativ mai mic confirmă existența unei relații personale de încredere suficient de puternică elev-profesor astfel încât elevul să i se poată confesa acestuia cu privire la problemele cu care se confruntă în școală, indicând faptul că potențialul școlii ca factor de incluziune pe palierele de profunzime depinde nivelul de implicare personală a profesorului în raport cu elevul vulnerabil.
- Peste un sfert dintre elevi au declarat că au momente când și-ar dori să învețe în altă școală sau să aibă alți colegi, indicând faptul că sunt expuși în colectivul clasei la situații și contexte defavorabile, cu potențial de a genera situații de marginalizare. Peste șapte din zece elevi confirmă că acceptarea mediului social colegial este importantă pentru construirea stimei lor de sine.
- Unul din zece elevi chestionați au confirmat că obișnuiesc să lipsească de la școală

Promovarea intervenției de tip hard se poate realiza pe mai multe coordonate alternative:

- Stabilirea unui lot pilot de comunități educaționale în care să se aplice varianta hard a intervenției pe o durată de 4 ani și evaluarea impactului, pentru ca apoi să se multiplice rezultatele pozitive ale intervenției
- Stabilirea unui cluster de comunități pilot în care să se inițieze aplicarea variantei hard a intervenției pe o durată de ani și evaluarea impactului

Secțiunea 6

Procesul de consultare publică

În procesul de consultare publică au avut loc discuții cu:

- reprezentanți ai Inspectoratelor școlare din 27 de județe (parteneri în derularea proiectului nostru)
- reprezentanți ai autorităților publice locale (Primării/Consilii județene) din 8 județe, 16 localități rurale și urbane în care proiectul a avut intervenție permanentă

INTEGRARE SUSTENABILĂ SOCIALĂ ȘI EDUCAȚIONALĂ PRIN ACTIVITĂȚI SPORTIVE - PNP001

- reprezentanți ai Ministerului educației pe nivel de învățământ preuniversitar
- reprezentanți ai mediului educațional – profesori, directori de școli, asistenți și consilieri educaționali din cele 58 de școli în care am avut intervenția
- reprezentanți ai mediului nonguvernamental
- reprezentanți ai mediului universitar român și norvegian
- reprezentanți ai instituțiilor cu atribuții în organizarea activităților sportive de masă și de performanță din România și Norvegia

Toate aceste întâlniri au avut ca și scop dezbaterile de problematice și soluții cu care toți cei implicați s-au confruntat sau pe care le-au aplicat, cu unicul scop de a ajunge la o variantă unitară de metodă de intervenție. Nu este important inițiatorul, important este ca metoda să fie considerată utilă, acceptată, permanent perfectibilă și aplicată pe o scară tot mai largă.

Acest deziderat nu poate fi atins decât prin împreună lucrare a tuturor celor ce valorizează școala și educația în caracterul ei profund modelator de caractere.

Secțiunea 7 **Măsuri post-adoptare**

Prezenta propunere de Politică Publică a fost schițată într-un interval de cca 4 ani de zile, în urma unor evaluări și măsurători permanente a parametrilor individuali și colectivi ce stau la baza atât a cauzalității, cât și a soluțiilor prezentate, interval ce a coincis multor provocări ale mediului educațional din România.

Ea abordează problematice bine cunoscute care au generat numeroase dezbateri și chiar schimbări legislative. Finalitatea ei coincide, nu în mod deliberat dar substanțial cu apariția noilor reglementări legislative din Legea învățământului preuniversitar (vara anului 2023).

Suprapunând cu aceste reglementări, propunerea noastră oferă unul dintre mijloacele de lucru prin care legiuitorul poate implementa intervenția stabilită legal.

Altfel spus, soluțiile date de noi răspund problematicilor analizate și de Ministerul educației sau alte foruri din domeniu și vin într-un moment foarte potrivit, de schimbare majoră în abordarea actului educațional.

De aceea, am avut numeroase discuții și dezbateri cu reprezentanți din aceste instituții tocmai pentru a genera o soluție viabilă. Sperăm ca mecanismele utilizate de noi, prezentate în toate interacțiunile interinstituționale, metodologiile, concluziile analizelor și studiilor noastre să facă parte din metodele pe care școlile, cu acordul Inspectoratelor (sau a altor instituții cu aceste atribuții) și al Ministerului educației, să le utilizeze pe o scară tot mai largă.

Pentru a putea spera la rezultate pe termen mediu și lung implicarea instituțiilor locale este esențială de aceea, transpunerea și asumarea acestor activități prin decizii instituționale locale este foarte importantă.

Un prim set de măsuri post adoptare este legat de evaluarea impactului la nivelul comunităților educaționale în care a fost implementat acest model. Un al doilea set de măsuri este corelarea rezultatelor cu alte propuneri din sfera educațională, atât

INTEGRARE SUSTENABILĂ SOCIALĂ ȘI EDUCAȚIONALĂ PRIN ACTIVITĂȚI SPORTIVE - PNP001

la nivel local cât și central. Aceste două seturi de măsuri vor permite valorificarea rezultatelor pe termen lung.

Un alt aspect important va fi colaborarea dintre școli și organizațiile nonguvernamentale, deoarece un sistem național nu poate particulariza o intervenție până la nivel de școală sau individ, în timp ce un program local, un parteneriat specific, cu organizații care au desfășurat multe astfel de activități sociale, poate fi o soluție viabilă, cu rezultate palpabile.

Propunem ca monitorizarea și evaluarea impactului prezentei propunerii de Politică Publică să fie făcut de către Ministerul educației în parteneriat cu autoritățile publice locale și cu suportul direct al partenerilor ONG pe care îi poate implica.

Motivul acestui parteneriat fiind acela că, organismele publice sunt în drept a analiza dar și în capacitate de a lua decizii privind amendarea formatului actual, în timp ce organizațiile ONG au expertiza, capacitatea și flexibilitatea de care este nevoie în a implementa un astfel de program.